

# RUNDEREN AANVOEREN? DENK AAN UW STATUS

Steeds meer melkveebedrijven zijn zich bewust van de risico's van ziekte-insleep; dit uit zich in hygiënesluizen met bedrijfskleding, maar ook in weideschema's in afstemming met burens en gescheiden opfok van aan te houden kalveren en kalveren voor de veehandelaar. Toch zien we in toenemende mate dat er vee wordt aangevoerd, de nummer één risicofactor voor het binnenhalen van infectieziekten als IBR en BVD. Wat betekent dit voor het behoud van uw status?

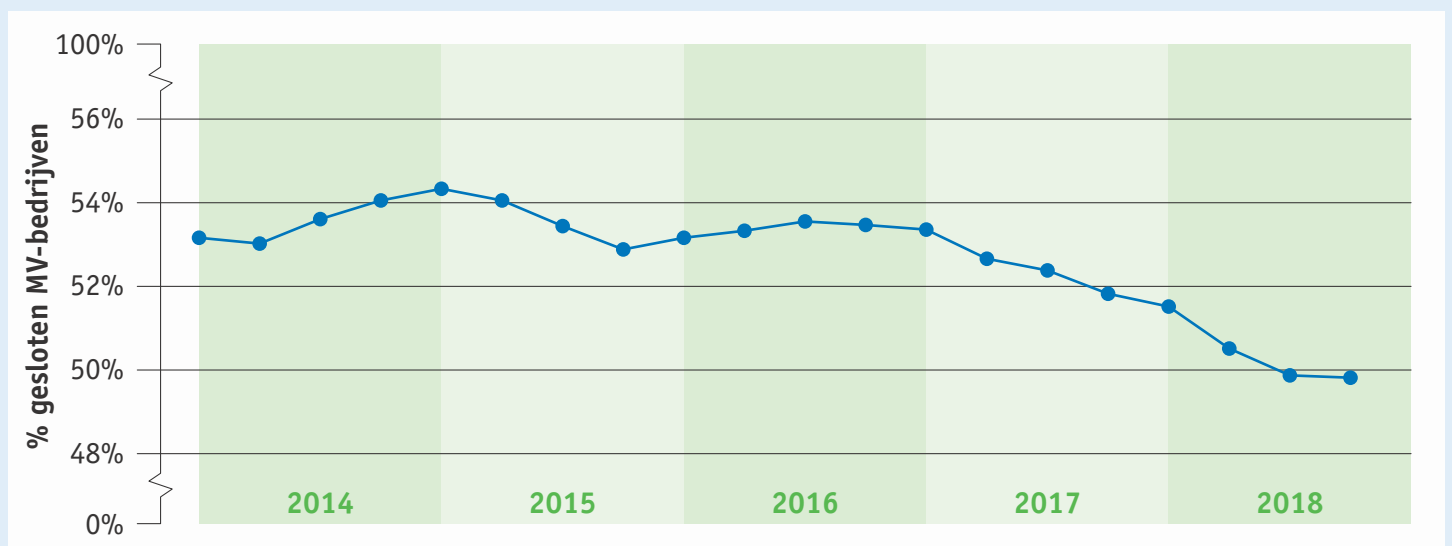
Er is over de afgelopen vijf jaar een duidelijk dalende trend te zien in het percentage melkveebedrijven met een gesloten bedrijfsvoering. Het laatste jaar daalde dit zelfs tot onder de 50 procent (zie figuur). Onder een gesloten bedrijfsvoering rekenen we hier bedrijven die gedurende twaalf maanden geen dieren hebben aangevoerd van een ander UBN.

Steeds meer deelnemers aan diergezondheidsprogramma's worden geconfronteerd met het risico van aanvoeren van niet-vrije bedrijven. Behalve dat hiermee een ziekte kan worden ingesleept, geeft het ook gedoe met het oog op behoud van de status. Worden runderen aangevoerd van een bedrijf wat niet de

vrij-status heeft, dan krijgt het bedrijf de observatiestatus en is het nodig de runderen te onderzoeken. Wordt een rund ongunstig getest, dan is in veel gevallen het advies deze runderen weer af te voeren. Dit advies krijgt een veehouder omdat het rund een risico vormt voor de rest van de veestapel en omdat de gezondheidsstatus met dat dier in de veestapel niet behouden kan blijven. Na afvoer is vaak nog een controleonderzoek nodig om aan te tonen dat de veestapel niet geïnfecteerd is geraakt.

### BVD

Als er dieren aangevoerd worden van niet-vrije bedrijven moeten deze dieren bij aanvoer onderzocht worden op BVD-virus en als ze vrouwelijk en ouder zijn dan 12 maanden ook op antistoffen. Veehouders komen door ongunstige uitslagen geregeld voor onaangename verrassingen te staan. Behalve dieren waarbij virus wordt aangetoond, zijn ook dieren met BVD-antistoffen een risico voor de insleep van BVD-virus. Is een rund drachtig en heeft zij antistoffen, dan kan het kalf in dat rund een BVD-drager zijn. We adviseren als eerste om het moederdier af te voeren voordat ze gekalfd heeft, omdat een drager zeer besmettelijk is voor de veestapel en dit grote gevolgen kan hebben voor de diergezondheid



Figuur: Er is over de afgelopen vijf jaar een duidelijk dalende trend te zien in het percentage melkveebedrijven met een gesloten bedrijfsvoering.

Bron: Diergezondheidsmonitoring rund 2018

op het bedrijf. Niet voor niets wordt het moeder dier een 'Trojaans rund' genoemd. Als ze toch worden geboren moeten deze kalveren bij voorkeur direct na geboorte via een oorbiopt onderzocht worden op BVD-virus. Uit de eerste cijfers blijken deze kalveren in ruim 3 procent van de gevallen inderdaad drager te zijn.

Ook bij dieren die in het verleden gevaccineerd zijn voor BVD kunnen BVD-antistoffen worden aangetoond. Laboratoria kunnen geen onderscheid maken tussen antistoffen door vaccinatie of antistoffen doordat het rund met BVD-virus in aanraking is gekomen. Daarom worden alle aangevoerde runderen waarbij BVD-antistoffen worden aangetoond als risicovol gezien, ongeacht of ze zijn gevaccineerd.

Het is heel belangrijk de kalveren te laten onderzoeken, dit kan door een oorbiopt of in het bloed vanaf 31 dagen. De meeste kalveren zullen echter al vóór die tijd het bedrijf verlaten. Het missen van een 'Trojaans kalf' heeft tot gevolg dat er sowieso tien maanden lang bij alle kalveren een oorbiopt genomen moet worden. Om geen Trojaanse kalveren te missen adviseren we daarom om op voorhand oorbiopt-oormerken aan te schaffen.

### IBR

IBR is een infectieziekte waarbij het virus in de koe blijft als het dier eenmaal een besmetting heeft opgelopen. Zo blijft het rund dus levenslang een potentiële besmettingsbron voor haar koppelgenoten. Onder invloed van stress of weerstandsvermindering wordt het virus opnieuw uitgescheiden. Transport en introductie in een nieuwe koppel maken de kans dat het dier weer virus gaat uitscheiden groter. Dit is de reden waarom een aangevoerd rund met IBR-antistoffen zo snel mogelijk afgevoerd moet worden. Bij IBR kan er wel onderscheid gemaakt worden tussen gevaccineerde dieren en dieren met antistoffen door het IBR-veldvirus; de in Nederland geregistreerde IBR-vaccins zijn markervaccins.

**Tip: bestel na aanvoer van een rund met BVD-antistoffen direct oorbiopt-oormerken bij uw oormerkleverancier. Het kan een paar weken duren voor u deze in huis hebt.**

### Wat u kunt doen

Voert u vee aan, controleer dan vooraf de gezondheidsstatus en vraag een verklaring met de gezondheidsstatussen op de dag van aanvoer op bij de veehouder. Om teleurstelling en extra werk te voorkomen koopt u het liefst alleen aan van BVD- en IBR-vrije bedrijven. Voor BVD heeft bijna 60 procent van de Nederlandse melkveebedrijven en jongveeopfokbedrijven de vrij-status; voor IBR is dat bijna 50 procent. Wanneer u toch besluit dieren aan te kopen van een niet-vrij bedrijf kunt u deze dieren voorscreenen op het bedrijf van herkomst alvorens u de dieren aanvoert. De dieren moeten na aanvoer nogmaals worden onderzocht.

Naast IBR en BVD zijn er bij aankoop ook risico's op insleep van andere aandoeningen. Bij aanvoer loopt u het risico op insleep van bijvoorbeeld paratuberculose, salmonella, leptospirose, neospora, infectieuze klauwaandoeningen, uieraandoeningen, schurft en schimmels. Ook bij import zien we regelmatig dat er runderen met antistoffen worden aangevoerd. Dit komt ook doordat in veel landen geen gezondheidsprogramma's voor leptospirose, salmonella en paratuberculose bestaan. Zorg er voor dat aankoop geen duurkoop wordt.

Niet aanvoeren is het veiligst om dierziekten buiten de deur te houden. Maar soms laat de bedrijfsvoering niet anders toe en moet er toch aangevoerd worden. Door alleen van vrije bedrijven aan te voeren kunt u de risico's beperken. Raadpleeg bij twijfel uw dierenarts of GD.

